

AdRem

Nummer 6, November 2025, Jaargang 45

Inhoud

Wat er allemaal aan de hand was	2	Twee hobby's gemakkelijk te combineren	7
Uit de oude doos.....	3	Steengoed	9
Plant van de maand oktober	4	Met een boekje in een hoekje	11
Fotogalerij	5	Onder ons gezegd	12
Fotogalerij	6	Jaarprogramma 2025	13
Wilde mutanten	7		

Succulenta—Afdeling “De Achterhoek”

Opgericht september 1975

Bestuur

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "Kruidenhof te Mallum" In Eibergen. Aanvang 20:00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 20,- per jaar.

Naast de contributie voor de afdeling, moet er ook nog € 30,- contributie aan de landelijke vereniging "Succulenta" betaald worden.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de verenigingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Voorzitter:

Theo Rengelink
Geleijnsestraat 48
7009 KE Doetinchem
0314 324154

Secretaresse:

Annie Heijnen,
Kuipersweg 9
7107 BC Winterswijk
0543 564314

Penningmeester:

Diddy Hoogstraten
Rozenkamp 8
7151 VN Eibergen
0545 472778

Leden:

Trudy Welman
Julianastraat 17
7161 CP Neede
0545 295813

Jurrie Hardiek,
M. Krusemanstraat
122
7513 HM Enschede
053 4301499

Foto voorpagina: *Blauwtje op Agapanthus* (gemaakt door Theo)

Wat er allemaal aan de hand was

De jubileumavond was erg geslaagd - bedankt allemaal voor de gezellige avond!. Leuk ook om eens met wat oud-leden te kletsen die ik nog niet kende. Ook de oktoberavond met de ruilbeurs was goed bezocht en heel gezellig. Dan merk je weer dat zo'n avond gewoon met elkaar praten over planten al genoeg is – ook zonder aanvullend programma.

Met de *Rebutia's* in de moestuin gaat het uitstekend. Half september heb ik er een doorzichtig dakje van polycarbonaat (tunnelplaat) boven gemaakt, zodat ze goed kunnen opdrogen voor de winter. De vier zwaarste kratten kunnen straks in de kas vorstvrij overwinteren en de drie lichtere kratten gaan naar zolder. Zolang het 's nachts nog niet echt vriest – tot zo'n min drie graden – mogen ze buiten blijven. Tegen die tijd zijn ze kurkdroog en kunnen ze wel wat vorst verdragen; het zijn tenslotte alpiene planten.

Twee weken geleden keek ik eens onder de tafels in de kas en schrok me een hoedje: wolluisplukjes(nesten)! Meteen alles eruit en goed inspecteren. Ik denk dat ik er redelijk op tijd bij was, want ze hadden zich nog niet erg uitgebreid. Een paar exemplaren hebben het tijdelijke voor het eeuwige moeten inruilen, maar de meeste hadden maar één of twee wolluisjes. Die stip ik dan aan met alcohol en daarna bekijk ik de potten grondig. Als de kas leeg is, stofzuig ik de tafels goed. Vroeger - hoor mij nou, ik bedoel vorig jaar - gooide ik azijn over de tafels, maar dat vinden de schildpadden, die tegenwoordig ook in de kas wonen, waarschijnlijk niet zo prettig.

Ik heb nu één krat met verdachte planten uit de kas gezet. Die geef ik volgend jaar ook een plekje in de moestuin; daar raken ze de wolluis vanzelf wel kwijt.

Een krat met wolluisverdachte *Rebutia's* had ik dit voorjaar al bij de rest in de moestuin gezet en toen ik ze afgelopen weekend inspecteerde, was er geen spatje wolluis te bekennen. Dat waren overigens planten die alleen naast een wolluisplant hadden gestaan of hooguit één luisje hadden gehad, geen echte nesten dus. Planten waar ik echt gek op ben, zoals de oude *Rebutia's*, worden bij minste verdenking meteen uit de pot gehaald en grondig onderzocht. Grote clusters haal ik dan uit elkaar en verdeel ik in stekken, maar gelukkig is dat maar zelden nodig.

Aankomende vrijdag gaan we - Jos, Henk en ik - weer naar het najaarstreffen van de Freundeskreis Echinopseer in Ruhla, Thüringen. Heerlijk: een weekend lang met andere plantengekken wat dieper op de materie ingaan. Dit keer geeft ik daar ook een korte lezing over mijn moestuinproject. Op zich vind ik een lezing geven niet zo moeilijk, maar ik hoop dat mijn Duits tegen die tijd een beetje is opgehaald – het is tenslotte de eerste keer dat ik een lezing in het Duits geef. Al met al stiekem best een beetje spannend!

Het weekend daarna is de najaarsbijeenkomst van de varenvereniging en daarna wordt het even wat rustig op plantengebied - ook wel eens lekker.

Met het inpakken van de kas wacht ik nog even, maar uiterlijk begin november wil ik de noppenfolie er weer op hebben. Met de boomvarens ben ik dit jaar wat voorzigtiger; ik wil er niet opnieuw een paar kwijtraken. Ik geef ze liever weg als ze dan toch te groot worden (en dat worden ze!).

Theo

Uit de oude doos

Foto 1: Water geven

Plant van de maand oktober

Polaskia chichipe

Laat ik nu bij de laatste verloting een *Polaskia chichipe* winnen, en nog wel een variegata. Hij heeft hier een daar een geel streepje, tja . Er wordt wat aan gekruist in succulentenland, als afschrikwekkend voorbeeld het kruisen van *Astrophytums*, met vaak wonderlijke resultaten. Mijn *Polaskia* is een dure jongen, 30 euro staat er op het plakkertje op het potje, daar aangebracht door een medewerker van een grote vetplantenkwekerij in het westen des lands, die ieder jaar een open dag hebben, die overigens heel gezellig is. En hij is nog geen 10 cm. hoog. Enfin, terug naar de *Polaskia*. Hij is in de loop der tijden nogal van naam veranderd en daarin staat hij niet alleen..... Hij werd in 1905 door Robert Roland-Gosselin als *Cereus chichipe* als eerst beschreven. Dan in 1909 door Britton & Rose als *Lemaireocereus mixtecensis* en door Purpus in hetzelfde jaar als *Cereus mixtecensis*. Dan in 1920 door Britton & Rose als *Lemaireocereus chichipe*. Die waren vast wat in de war. In 1992 deed Heath een duit in het zakje met de huidige naam *Polaskia chichipe*.

Polaskia groeit in de warmere gebieden van Mexico in de staten Oaxaca, Michoacán en het zuiden van Puebla, op hoogten tussen 1600 en 2300 meter, tussen droogte minnende vegetatie. Hij kan daarom niet tegen vorst, hoewel hier en daar te lezen staat dat hij tot -10 graden kan verdragen. Hij groeit langzaam tot een stam van een meter of 5, met zijtakken aan de top. De bloemen verschijnen aan de uiteinden van de stammen. Ik denk niet dat we er in onze kasjes van mogen genieten. De vruchten zijn eetbaar. De plant wordt ook wel veel gekweekt voor de vruchten, die zo worden gegeten(mond vol stekels) of als jam of sap. Je kunt je het toch niet voorstellen zo'n warboel in je kas.....

Foto 2: *Polaskia chichipe*

Philip Deumer

Fotogalerij

Verzorgd door Theo.

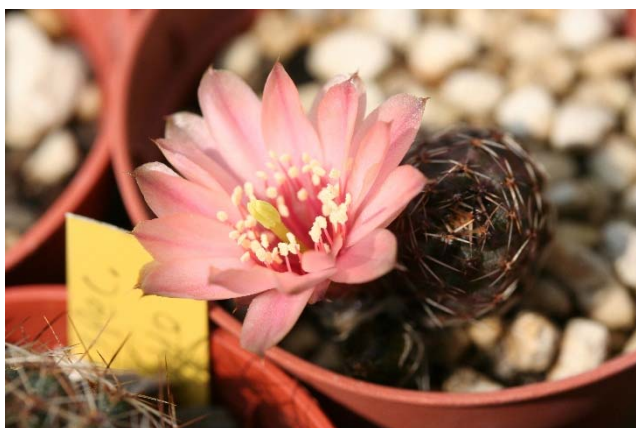

Foto 3: *Aylostera violacistaminata*

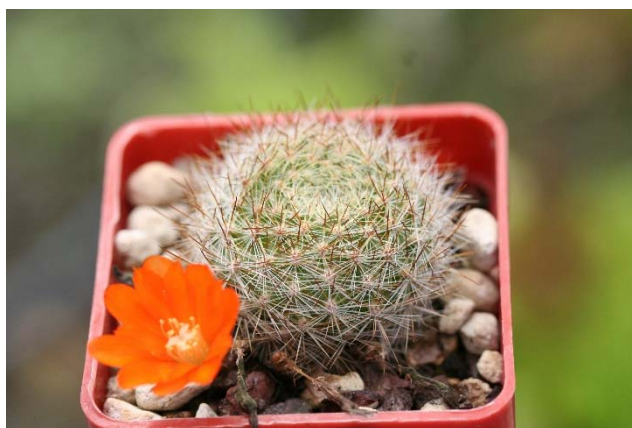

Foto 4: *Aylostera walterii*

Foto 5: *Lobivia pentlandii*

Foto 6: *Parodia saint-piëna*

Foto 7: *Rebutia wessneriana permutata*

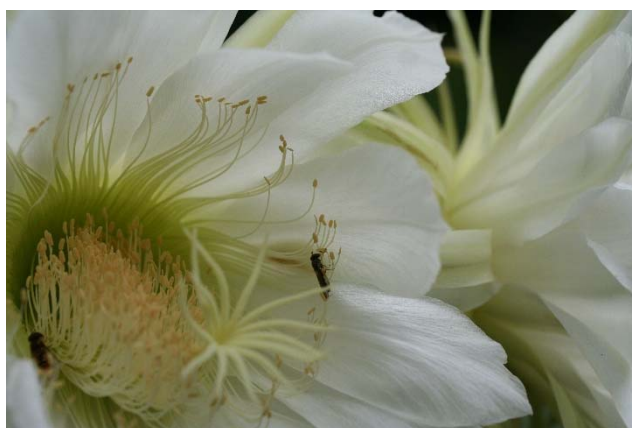

Foto 8: Zweefvliegen op *Trichocereus* bloemen

Fotogalerij

Verzorgd door Trudy, gemaakt in de botanische tuin van Giessen (D).

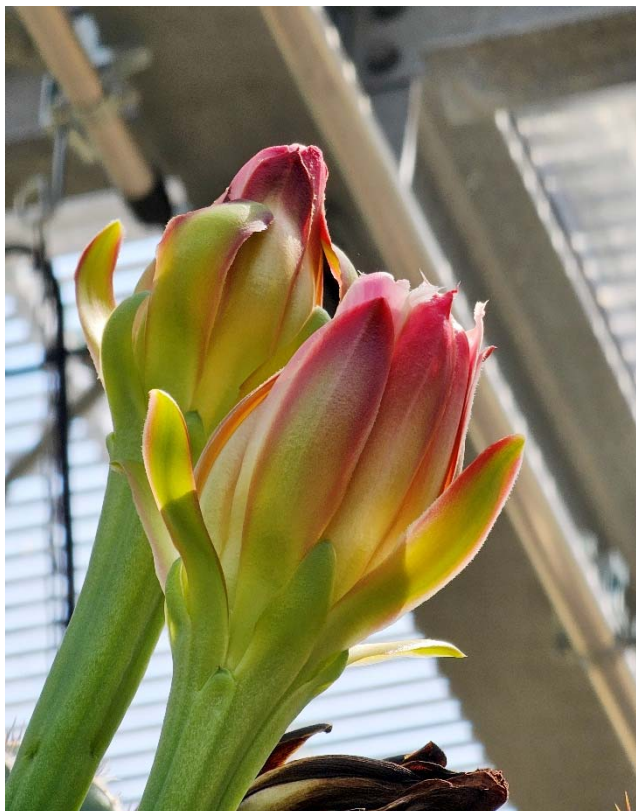

Foto 9: Bloem *Cereus forbesii*

Foto 10: *Cereus forbesii*

Foto 11: *Cleistocactus strausii*

Foto 12: *Cereus peruvianus* var. *monstrosus*

Wilde mutanten

Bladkleurmutant *Acanthus mollis*

Dit keer weer eens géén succulent, maar een *Acanthus mollis*. Deze mediterrane vaste plant heeft glanzend, diep ingesneden blad en in de zomer prachtige paarse bloemen. In onze streken worden ze meestal ongeveer een meter hoog, met bloemstengels tot zo'n anderhalve meter.

Foto 13

Foto 14

Op Malta zagen we ze jaren geleden al eens van meer dan twee meter hoog – dan zijn het echt spectaculaire planten te noemen. De plant zaait zich ook in onze tuinen uit, waardoor we haar af en toe spontaan tegenkomen.

Verder is deze plant bekend uit de archeologie: één van de drie klassieke zuilenordes uit het oude Griekenland – ik meen de Korinthische – wordt gekenmerkt door reliëf afbeeldingen van Acanthusbladeren aan de voet en kop van de zuil.

Tijdens onze vakantie in Sardinië dit voorjaar kwamen we in een wilde botanische tuin een groep zaailingen van deze soort tegen, waaronder zich ook een exemplaar bevond met een opvallende bladkleurmutatie. Of het hier om een genetische afwijking gaat of dat de verkleuring eerder wordt veroorzaakt door externe invloeden, zoals schimmels of virussen, durf ik niet te zeggen.

In onze tuinen planten we ook wel eens bonte variëteiten, die vaak op een stevige onderstam worden geënt. Zulke bonte planten hebben vaak de neiging weer terug te kleuren naar groen, waardoor je bijvoorbeeld maar zelden volledig bonte esdoorns ziet.

Hoe levensvatbaar dergelijke bonte exemplaren in de natuur zijn, weet ik niet, maar ze zullen in elk geval nadeel ondervinden van de verminderde hoeveelheid bladgroen. Aangezien deze zaailingen onder de bosbeplanting stonden, zal deze mutant waarschijnlijk geen lang leven beschoren zijn.

Theo

Twee hobby's gemakkelijk te combineren

De herfst is er weer, maar ik geniet nog steeds volop van de tuin en van onze prachtige Nederlandse flora. Ook deze keer wil ik graag drie mooie soorten uit die flora met jullie delen.

Foto 15: *Osmunda regalis*

De eerste is een varen: de koningsvaren (*Osmunda regalis*) uit de koningsvarenfamilie (*Osmundaceae*). In Nederland is dit een vrij algemene soort, die ook vaak als sierplant wordt gekweekt. De plant groeit op beschutte plaatsen, en op goede grond kunnen de bladeren ruim twee meter lang worden. In het midden staan de vruchtbare bladeren, terwijl de buitenste onvruchtbaar zijn. De sporeenhoopjes bestaan uit sporangiën, waarin de sporen worden gevormd. Deze verkleuren later bruin en zijn rijp in juli of augustus. De koningsvaren groeit bij voorkeur op arme, zure en natte grond, vooral langs sloten en op open plekken in bossen. De naam

Osmunda is waarschijnlijk afgeleid van *Osmund*, een Saksisch woord dat verband houdt met de god Thor. *Regalis* betekent “koninklijk”.

De tweede plant is een boom: de ratelpopulier (*Populus tremula*) uit de wilgenfamilie (*Salicaceae*). Deze boom komt voor in vrijwel alle koude en gematigde streken van Europa en kan wel honderd jaar oud worden. De ratelpopulier groeit op goed ontwaterde grond en vermeerderd zich vegetatief via wortelopslag. De boom kan tot dertig meter hoog worden. Het is een tweehuizige soort, wat betekent dat er mannelijke en vrouwelijke bomen bestaan. Het hout wordt gebruikt voor de productie van papier en ook bij de bouw van sauna's, omdat het nauwelijks warmte opneemt en niet gaat harsen. De naam ratelpopulier verwijst naar het karakteristieke trillen van de bladeren in de wind. *Populus* is het Latijnse woord voor “volk” (waar ook “populair” van is afgeleid) en *tremula* betekent “trillend”.

Foto 16: *Populus tremula*

Foto 17: *Silene vulgaris*

De derde en laatste plant is de blaassilene (*Silene vulgaris*) uit de anjerfamilie (*Caryophyllaceae*). Deze vaste plant wordt 30 tot 60 cm hoog. De hangende bloemen verspreiden in de avond een aangename klavergeur. De bloeitijd loopt van mei tot in september. De blaassilene groeit op zonnige, droge en matig voedselrijke plaatsen. De bladeren en jonge scheuten zijn eetbaar, bijvoorbeeld in soepen, en de plant werd vroeger ook als geneeskruid gebruikt. In hooi zou ze bovendien de melkproductie bij vee bevorderen. De naam blaassilene verwijst naar de opgeblazen kelk van de bloemen. *Silene* is afgeleid van het Griekse *sialon*, dat “speeksel” betekent, en *vulgaris* betekent “gewoon”.

Ik zou zeggen tot op de verenigingsavond.

Jur

Steengoed

Vitex agnus-castus 'Magical Summertime'

Wanneer veel planten in de nazomer hun beste tijd hebben gehad, begint *Vitex agnus-castus* 'Magical Summertime Blues' pas aan zijn grote show. Deze selectie van de monnikspeper betovert de tuin met sierlijke bloemtrossen in een betoverend blauwpaars kleur.

Foto 18: *Vitex agnus-castus* 'Magical Summertime'

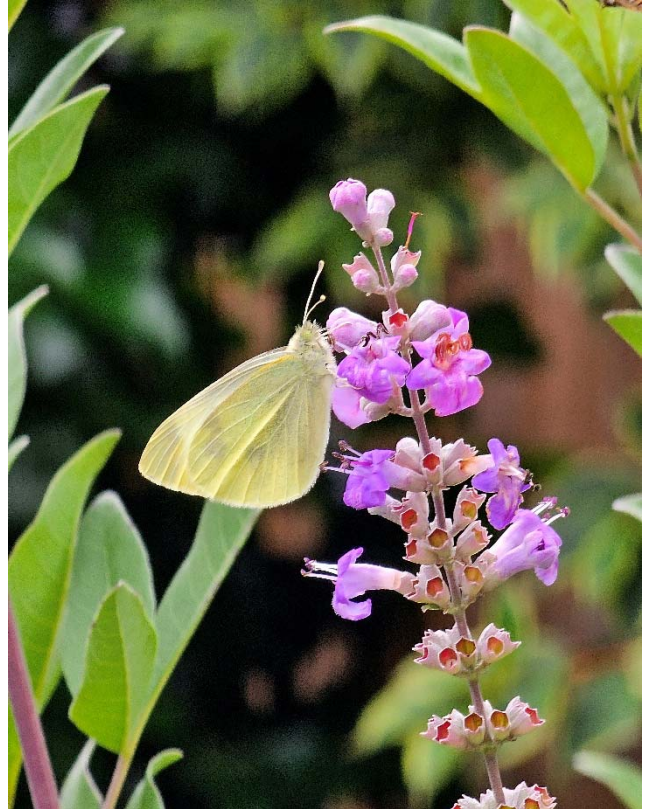

Foto 19: Bloem met koolwitje (midden oktober)

De habitat van *Vitex agnus-castus* is het Middellandse Zeegebied en West-Azië, waar de plant groeit langs rivieroeveren en op vochtige plaatsen. De soort wordt al eeuwenlang gekweekt, zowel voor medicinale doeleinden als voor de sierwaarde. 'Magical Summertime Blues' is een moderne cultivar die geselecteerd is om zijn compacte groei en rijke blauwe bloei. De plant behoort tot de Lamiaceae (lipbloemenfamilie) en wordt ook wel kuisboom genoemd, naar het historische gebruik in kloosters.

V. agnus-castus verlangt een zonnige, warme standplaats en is opmerkelijk droogtetolerant wanneer hij goed is aangeslagen, dus geschikt voor droge borders.

Wat betreft grondsoort is de monnikspeper niet veeleisend: een goed doorlatende, matig vruchtbare grond volstaat prima. Op arme, kalkhoudende gronden gedijt de plant juist uitstekend. Bodems die in de winter nat blijven staan, worden minder goed verdragen.

De cultivar 'Magical Summertime Blues' bloeit vanaf augustus tot ver in oktober. Aan de uiteinden van de takken vormen zich langere en compacte bloemtrossen dan bij *Vitex agnus-castus*. De kleine, tweelippige bloempjes zijn van een helder lavendelblauw en verspreiden een lichte, aangename geur die vlinders, bijen en hommels massaal trekt.

Het grijsgroene blad verspreidt bij aanraking een aromatische geur en vormt een mooie achtergrond voor de bloemen. Ook na de bloei blijft de structuur van de plant decoratief.

De struik is bestand tegen vorst tot ongeveer -12 tot -15°C, maar jonge planten en scherpe oostenwind kunnen schade veroorzaken. In strenge winters kan de plant terugvriezen tot de grond maar loopt meestal weer uit. Een beschutte standplaats, bijvoorbeeld voor een zuidmuur of in de luwte van andere beplanting, verhoogt de overlevingskans aanzienlijk. In de koudste regio's van het land kan een winterbescherming met bladeren of stro rond de voet geen kwaad. Kuipexemplaren kunnen het beste vorstvrij maar koel overwinteren.

Het onderhoud van deze *Vitex* is beperkt. De plant wordt 100-150 cm hoog met een vergelijkbare breedte. 'Magical Summertime Blues' blijft compacter dan de soort en is daardoor ook geschikt voor kleinere tuinen of grotere potten.

Snoei is belangrijk voor een mooie, compacte vorm en rijke bloei. Omdat de plant bloeit op het nieuwe hout van het seizoen, kan er stevig gesnoeid worden in het vroege voorjaar (maart-april). De takken worden tot 20-30 cm boven de grond gesnoeid. Dit bevordert een bossige groei en een overvloed aan bloemen. Zonder snoei wordt de plant grilliger en opener van structuur. Bemesting is nauwelijks nodig. Een lichte gift compost in het voorjaar is voldoende.

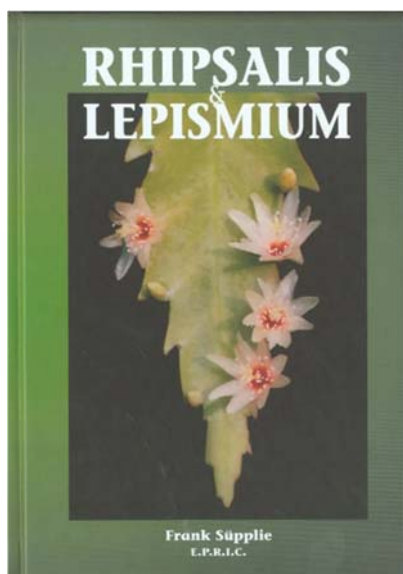
Foto 20: *Vitex agnus-castus* 'Rosea'

In de tuin staan 2 soorten *Vitex agnus-castus*, o.a. de boven genoemde en *Vitex agnus-castus* 'Rosea'. De laatste wordt 200 cm hoog, heeft een lossere groeiwijze, kleinere bloemaren en handvormig blad. Ook de bloei valt later. De soort *Vitex agnus-castus* 'Magical Summertime Blues' vind ik een echte aanrader!

Trudy

Met een boekje in een hoekje

Rhipsalis en Lepismium

Dit keer wil ik het graag hebben over het volgende deel in de reeks van Frank Süpplie: *Rhipsalis* en *Lepismium*. Dit boek heb ik ook van Diddy gekregen, samen met de andere delen van de reeks. Dit is het meest lijvige deel, met 144 pagina's, geschreven in zowel Engels als Duits. Gezien de data die in het boek worden genoemd, is het waarschijnlijk rond 2007 verschenen.

Het boek begint met een wat onduidelijk hoofdstuk over de taxonomie, waarna kort wordt ingegaan op de verspreiding van de geslachten. Vervolgens worden in alfabetische volgorde de botanische soorten besproken. Dit levert een mooi overzicht op van de verschillende soorten, die daarna nog worden behandeld met foto's van planten en bloemen.

Verder bevat het boek hoofdstukken met de titels: *Kultuur*, *Vermeerdering*, *Ziektes en plagen* en het verschil tussen *Rhipsalis* en *Lepismium*. Het hoofdstuk over *kultuur* is aangevuld met een interview met een grote commerciële kweker, waarvan de meerwaarde me niet helemaal duidelijk is, tenzij je geïnteresseerd bent in commerciële handelsstromen.

Al met al is het een nuttig boek, omdat ik verder nog niks over deze geslachten bezat, behalve de lexicon van Hunt. Persoonlijk vind ik het jammer dat er slechts heel summier wordt ingegaan op de verspreiding van de soorten, met vage aanduidingen als "Bolivia" of "een deel van Brazilië". Dat had wat mij betreft iets preciezer gemogen.

Ook het taxonomische deel stelt wat teleur: er wordt vooral een opsomming gegeven van verschillende inzichten, zonder duidelijk te maken welke de meest recente of algemeen aanvaarde is. Daardoor blijf je als lezer wat verdwaasd achter.

Dat neemt niet weg dat dit boek me zeker op weg geholpen heeft bij mijn beginnende interesse in botanische epifyten. Voor verdere verdieping zal ik echter elders moeten zoeken.

De tweetalige opzet vind ik persoonlijk wat jammer: doordat de tekst in twee talen is opgenomen, blijft er minder ruimte over voor inhoud. Maar goed – ik heb het geluk beide talen te beheersen, wat voor andere lezers misschien anders is.

Dit boek is te koop via de website van E.P.R.I.C. voor 20 euro en een beetje verzendkosten.

De reeks bevat ook de delen *Epiphyllum* 2 en *Schlumbergera*. Aangezien ik nu de belangrijkste delen behandeld heb, wil ik het hier verder bij laten. De recensies van deze laatste twee boeken zijn grotendeels gelijk aan deze twee delen. En uiteraard: als iemand ze wil lenen - laat het weten!

Theo

Onder ons gezegd

Verslag van de bijeenkomsten in september en oktober.

Op 11 september hebben we ons 50-jarig jubileum gevierd. De voorzitter heet iedereen welkom, in het bijzonder Gert Ubink, Johan van Dijk, Lies Scholten, Wim Diepenbroek en Henk Roozengarde. Na de koffie met iets lekkers houdt Gert Ubink een kort maar interessant praatje. Gert vraagt of er nog vragen zijn en beantwoordt deze. Hij vertelt nog dat rond 10 dagen voor volle maan de beste tijd is om te zaaien. Ook heeft hij enkele planten meegebracht waar iedereen er één uit kan kiezen. Henk Viscaal en Annie Heijnen worden gehuldigd omdat zij er sinds de oprichting in 1975 bij zijn. Hierna genieten we onder het genot van een drankje en een hapje nog gezellig na en praten een beetje bij.

Op donderdag 9 oktober houden we onze jaarlijkse ruilavond. Er zijn verschillende planten meegebracht en er is een grote verloting, dus iedereen gaat ook met behoorlijk veel planten naar huis. We hebben teveel verlotingsplanten, dus schuiven we een aantal door naar de volgende maand. We wisselen veel ervaringen uit en het is weer gezellig. De plant van de maand is een *Polaskia chichipe* en wordt gewonnen door Philip Deumer.

Annie

Foto 21: Jubileumavond (11 sep. 2025) met Gert Ubink

Jaarprogramma 2025

Januari	9	Lezing door Theo Rengelink.
Februari	13	Jaarvergadering en lezing door Trudy Welman.
Maart	13	Praktijkavond
April	10	Lezing door Henk Viscaal.
Mei	8	Tuinbezoek.
Juni	12	Tuinbezoek.
	28	Reisje.
Juli	10	Kruidentuin.
Augustus		Vakantie.
September	11	Jubileumavond met Gert Ubink.
Oktober	9	Ruilavond.
November	13	Gast spreker.
December	11	Foto- en praatavond.

Open Dag

Zaterdag 11 april 2026

Mijnsherenweg 20

1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326889

